

Křížová cesta zachycuje ve čtrnácti kanonizovaných zastaveních nejdůležitější okamžiky útrpné cesty Ježíše na Golgotu a jeho umučení na kříži, proměnu Ježíše v Krista.

Křížová cesta

Ochoz kostela **Panny Marie v Broumově je jako kniha – v devíti kronikářských deskách si může návštěvník (umí-li německy) číst o dějinách města. A navíc tu visí výjimečně ztvárněná kalvárie – neboli obrazová zpráva o ukřížování Ježíše.**

Ještě před deseti lety byl ochoz kostela prázdný. Původní křížovou cestu rozkradli zloději, a proto kronikářské desky raději přesunuli do broumovského kláštera, aby je před nimi ochránili. Jan Neumann, majitel cestovní kanceláře, nechal udělat na své náklady alespoň kopii jedné tabule, popisující povodeň v roce 1570: „Chybělo mi to tam. A taky jsme neměli co ukazovat lidem, kteří se do Broumova přijeli podívat.“ Když to viděli bývalí němečtí spoluobčané z Krajanského sdružení Broumov, zaplatili zbytek scházejících desek. Kostel z poloviny 15. století je cenný už jen tím, že je to nejstarší dochovaná cedřevěná konstrukce ve střední Evropě. Archaická hrázděná stavba s vysokou zvonicí

Markéty Škopkové

a krytým ochozem se považuje za unikátní technickou památku, mistrovské tesařské dílo a lákadlo pro návštěvníky Broumova. Proto se pan Neumann rozhodl, že zaplatí novou kalvárii. Jenže malíř, který ji měl původně vytvořit, záhy zemřel a další výtvarnice práci odmítla jako „zakletou“. Čtrnáct obrazů umučení Ježíše nakonec namalovala Markéta Škopková z Jaroměře.

Pobožnost křížové cesty vznikla jako nahrazení poutě do Svaté země. Věřící rozjímalí nad obrazy, které ukazují nejdůležitější okamžiky cesty na Golgotu, proměnu Ježíše v Krista. Počet zastavení a jejich témata byla časem kanonizována. „Prohlédla jsem si pár

Sytě barevné obrazy čerpají z naivně lidového projevu

Křížovou cestu začala malovat poté, co *sama prošla utrpením*

Nejstarší dochovaný dřevěný kostel v Čechách

Temný ochoz prozařují akrylové barvy obrazů

starých křížových cest, vymyslela kompozice. Nakonec mi z toho vyšel naivní lidový pohled. Na starý dřevěný kostel nebyl důvod to pojmát jinak," vysvětluje Markéta Škopková, jak vznikala její zářivě barevná křížová cesta.

Techniku malby ovlivnilo použití akrylových barev, s nimiž se nedají dělat jemné přechody v plochách jako s olejem. Pocit upřímného lidového projevu, byť od akademicky školené umělkyně, podtrhují stylizované tělesné proporce: velké hlavy a malá, jakoby dětská těla. Podobný styl uplatnil sochař Otto Gutfreund na sousoší Babička v Ratibořicích.

Akrylové barvy dokáží prosvítit kostelní ochoz, pod jehož doškovou střešou je šero i za jasného dne. Teplé satureované odstíny a jasná modrá obloha na většině obrazů polemizují s představou, že hrůzné umučení musí být zobrazováno temným či morbidním způsobem. Naivní umění si ostatně hezkou uhlazenost nárokuje z podstaty.

Jako Ježíš na kříži

Markéta Škopková se na počítači přihlašuje jako „neznaboh“. Ale její keramická tvorba je plná mytologických a symbolických motivů, jednu velkou figurální plastiku pojmenovala Bůh. Katolický obraz Boha však nepřijala. „Samozřejmě jsem o tom hodně přemýšlela, ale nějak to nešlo. Křesťanského Boha jsem nikdy necítila,“ říká o vnitřní polemice, kterou s křesťanstvím vedla. Před časem sama prošla utrpením, jaké si ani nelze představit. Psychopatický manžel ji 13. listopadu roku 2002 polil benzinem a zapálil. Její stav byl kritický. Popáleniny třetího stupně měla na 52 procentech těla. Když se Markéta probudila po měsíci v bezvědomí a umělém spánku, na nic si nepamatovala. Jen na své sny. „Během těch snů jsem několikrát umřela, ale pak to zas vždy pokračovalo.“ Půl roku ležela nehybně na posteli, ruce roztažené jako Ježíš na kříži. Transplantovali jí kůži, musela se hojit. Trpěla bolestí při převazech a rozcvičování. Během nekonečných dnů na lůžku přemýšlela o svých vyhlídkách a také o tom, jak se postará o dvě malé děti: „Naštěstí na mě myslelo mnoho lidí, kteří se za mě modlili, sloužili mši, postili se.“

Křížovou cestu začala malovat tři roky po svém „upálení“, jak tomu sama říká. O Velikonocích roku 2006 její dílo vysvětili převor benediktinského řádu Prokop Siostrzonek a broumovský vikář Jan Zeman. „Dospěli jsme k názoru, že Markéta asi v Boha věří, ale neví o tom,“ komentoval údajně postoj malířky vikář Zeman. „Jsme s Markétou nevěřící, ale tohle jsme dokázali,“ dodává Jan Neumann. Křížovou cestu kontroluje každý den, bojí se zloděů a sprejerů. Nedávno postříkali barokní faru v centru města. ■

Markéta Škopková (*1968)

- Studovala Střední průmyslovou školu keramickou v Bechyni
- a poté obor keramika a porcelán na VŠUP v Praze.
- Je mimo jiné autorkou keramického domovního znamení pro kavárnu U čemého beránka v Praze.
- Pravidelně se účastní výstav a uměleckých sympozií.

Foto: Cünter Barroš, archiv Markéty Škopkové